

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

No ha estat l'alba, però serà la posta.

Número dedicat a la FESTA MAJOR DE LA BARCELONETA

Ganiveteria ARTERO

Casa assortida en tota mena d'eines de tall del ram per-ruquer. -:- Especialitzada en el buidatge de navalles i ajustament de màquines barberes.

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) BARCELONA

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7 - Festius de 11 a 1 - Tallers, 29. entl.

ARMERIA
RADIOS
VÀRIES
MÀRQUES

ESCOPILES DE CAÇA

VENDES AL COMPTA I A TERMINI

RADIO SALMERON

SALMERON, 105 - BARCELONA - Tel. 78280

Es sol.liciten agents

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?

Aneu al FRONTÓ NOVETATS

CINE TALIA

EL SIGNO DE LA CRUZ

en espanyol, per Claudette Colbert, Frederic March i Carles Laughton.

CENA A LAS 8

en espanyol, per Jean Harlow, John i Lionel Barrimore i Wallace Beery.

Belleza en venta per Magde Evans

REVISTA I DIBUIXOS

TEATRE COMIC

(PALAU DE LA REVISTA)

Companyia de Josep L. Campua i Josep Santpere

DEBUT DEBUT

Avui divendres dia 27 amb l'ESTRENA de la
Opereta vodavillesca

El hombre invisible

CINES MARINA I TRIUNFO

Avui col·locat programa. - Sessio continua.

SIEMPRE EN MI CORAZÓN

en espanyol, per Barbara Stanwyck.

ARLETE Y SUS PAPÁS

per Max Dearly.

A TODA VELOCIDAD

per Conrad Hagel.

Dilluns estrena
en espanyol

La Maternal

TOROS MONUMENTAL

DIUMENGE 29

a les 3 i 1/2

10 toros de Alves do Rio
avans de Coimbra i Hermanos

2 per l'artista por ugués

Simao da Veiga

i 8 per

Pepe Amorós

Carnicerito de Méjico

Maravilla

Félix Colomo

Entrada 3 pesetas

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA :-
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pesseles
ESTRANGER: trimestre 5 Pesseles

Comentaris indirectes al moment?

A nostra intenció era fer una edició que no donés feina a ningú. A ells, poca; a nosaltres, molta. I havíem pensat, com a evasió, dedicar tot el número a la festa major de la Barceloneta...

Però ha vingut la crisi, i davant la crisi...

***

Davant la crisi, ¿què direm de la crisi?

El President de la República ha donat una nota i un paràgraf de la nota, deia: «Las indicaciones expresadas por el Presidente de la República respondían a dos hondas inquietudes motivadas por la situación exterior del mundo, tan difícil en varios órdenes y por la ruptura de la *legal* y *normal* convivencia ciudadana, la cual, necesaria siempre, se hace ineludible para afrontar con la mayor cohesión nacional, esto es con la máxima eficacia y el menor daño eventualidades de aquella otra magnitud.»

***

Aquesta crisi ens ha fet repetir una vegada més el que ens hem repetit moltes vegades:

—¿Com és possible que determinats individus hagin arribat a la direcció d'un país?

***

Ja don Santiago Alba ha pogut ésser l'encarregat de formar un Govern de la República.

Ens seria molt grat poder publicar una biografia política de don Santiago Alba, però en aquests moments no hem trobat la seva fitxa en els nostres arxius.

Se'ns deu haver extraviat momentàniament.

***

Una frase: «Lograron lo que querían, que era echarme».

Ja en altra crisi —en una de les moltes crisis que el país té la sort de disfrutar— ens passà pel magí fer una antologia del que en podríem dir «frases de temps de crisi».

En els primers moments, els homes de Govern perden un xic l'olímpica serenitat que els dona el palau del Ministeri, els uixers engalonats i l'auto oficial; aleshores mostren la part que donen al país i la part que es queden.

El primer que fan és pensar en ells... i les frases de crisi ho tradueixen amb magnificència.

***

S'havien promès en tots els tons properes eleccions, però, en venir la crisi, tots els homes que les havien ofertes van descobrir que hi havia gran perill si es feien.

El senyor Cambó —per damunt de tots— ha tremolat davant d'unes eleccions.

S'hauria dit que la que n'havia de patir més era la Chade.

***

Si hi creiem?

Figureu-vos si hi podem creure gaire quan tenim el convenciment que no ens seria permès de dir el per què no hi creiem.

***

Quina ansietat la de la Lliga! Podrà? ¿No podrà entrar-hi? ¿El senyor Ventosa serà cridat una vegada més per a salvar el país?

La política és misteriosíssima. Hom diria que es fa política com si es fes alpinisme: el que cal és panjar una corda en el relleix que es pugui i cap amunt, a enfilar-se.

L'única diferència entre l'alpinista i el polític és que l'alpinista escala per veure horitzó i el polític per fer-se un bon jaç dalt del cimall.

Quina ansietat, tan comprensible, malgrat la política sigui misteriosíssima, la de la Lliga aquests dies!

***

Rabosí. Rabosina! Actituds de raboseira. Azorin en el seu llibre «El Político» en diu «vulpegismo».

La crisi fa visible el caire rabosí i la paraula rabosina dels polítics.

No intentarem fer noves cites de Maquiavel. En crònica passada se'ns acudí fer unes traduccions de cinc o sis pensaments de «Pensieri sugli nomini» i se'ns féu saber que Maquiavel estava a l'índex.

Poc s'ho podia pensar que uns seus pensaments arribessin a ésser declarats subversius i corrossius, aquell que ha estat motejat per Giovanni Papini d'«empíric preceptor de tiranets».

***

La base és la reforma constitucional.

Des del Sinai, d'això no se n'havia dit res, però es veu que la reforma és urgent i de gran importància.

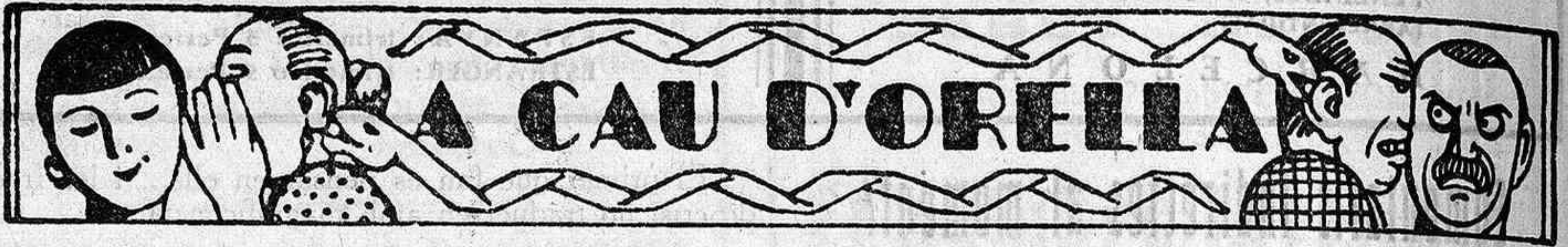
***

Dificultats! Dificultats! Dificultats!

Quan difícil deu ésser la convivència que recomana el President de la República.

I també és difícil acceptar un canvi.

Dificultats! Dificultats! Dificultats!
Això sí: a cada moment es parla de salvadors del país i de patriotisme!

APUNTS SOBRE LA BARCELONETA

Barceloneta, barriada típica

Cap de les nostres barriades té el color que té la Barceloneta, barriada de mar.

Barriada de port i d'aigua, fa un visible contrast amb barris dels barris baixos; en el barri xinès, el port hi aboca la brutícia, a la Barceloneta la blavor: la Barceloneta és per als qui retornen i per als qui tenen casa; l'altre barri és per als errants. La Barceloneta és barri de pescadors: el barri xinès per a mariners que volen sentir la terra, enterbolint-se.

Tipus

El tipisme de la Barceloneta és un tipisme nostre: la terra venç el port. Les «pudes», els «cafès» no són exòtics, són familiars: fins s'hi fa la «manilla» i s'hi juga el dominó.

Pescadors, gent un xic rissada com l'onatge, vells gats de mar retirats, tenors que s'esgargamellen amb la «Marina», gent d'àpats i de vermut, tabolaires simpàtiquíssims, bons nois que amaguen la bondat posant-se un «safo» al coll i agafant aires de punxa-sàries.

Un enciclopedisme de taula de cafè tenyeix amb el seu color tot el que és canyella de la Barceloneta. L'Agustí Munté (Crustaci), per exemple, que ha fet i fa discursos, parla tècnicament, coneix astronomia, música, domina el cant, li va passar pel cap de fomentar la Unió Republicana i es va sortir amb la seva; sap fer comèdia, és membre actiu de la Taverna dels Cantaires i alterna totes aquestes activitats i coneixements amb la venda de carbó.

L'Agustí Munté és un tipus autèntic de la Barceloneta clàssica.

«El cafè de can Manel»

La Barceloneta és barriada de cafès, bars, tavernes i cases de menjar: això li dona un to estiuenç tot l'any, fins a l'hivern quan els cafès són tancats i deixen veure per darrera els vidres el fumerol espès de les pipes marineres.

Els cafès de la Barceloneta són catalaníssims. Malgrat allò de «l'Ostia», que va semblar algun temps que havia d'ésser equivalent a dir «gent de ferro», en aquests cafès, bars i tavernes no es sent el «valent»: hi va gent paraulesa que crida un xic com habituada que està al vent lliure.

Cal fer especial esment del «Cafè de can Manel». Aquest cafè és tan acollidor, que té sempre les por-

tes obertes. Vinguin a l'hora que vinguin els mariners i els pescadors—que ho diguin sinó els que vénen dels ports d'Andalusia—troben la porta del cafè de can Manel esbalandrada. I quants són els que hi passen la nit convertint el «Cafè de can Manel» en llar i en eixopluc.

Joan Domènec Boscà, amo del «Cafè de can Manel», seguint una tradició, dona la nota justa del caràcter acollidor dels cafès de la Barceloneta; cafès, bars i tavernes que són vaixells amb portes i un nostramo que pren els clients com a marineria damunt de la qual ha de vetllar.

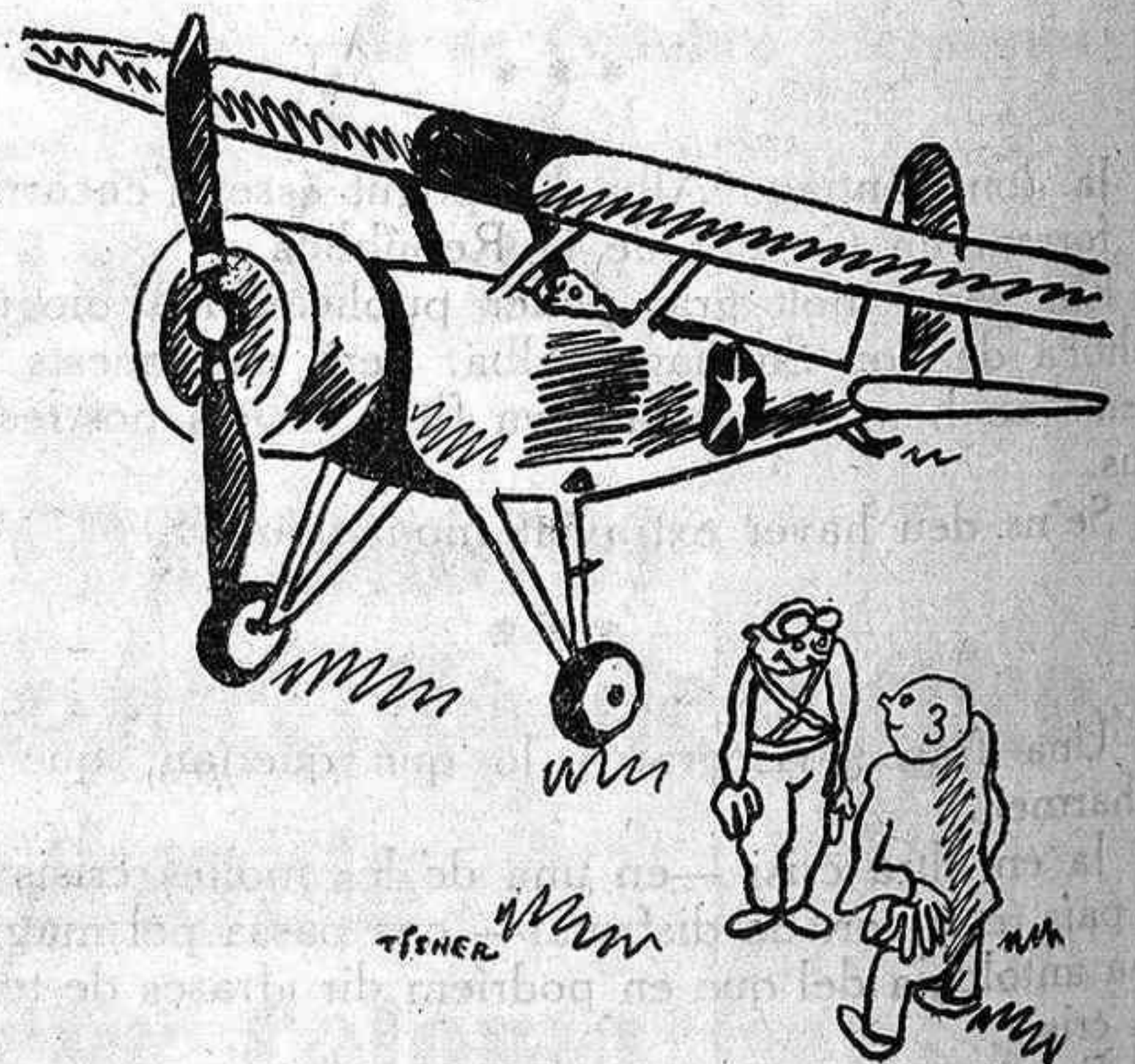
Des del «cafè de can Manel», hom sent el mar, però sent que sota els peus té terra ferma i que en el món no tot són taurons, per molts que n'hi hagi!

Tipus d'excepció

La Barceloneta, barriada de tipus, té naturalment els seus tipus d'excepció, tipus estridents dintre el tipisme general i la nota acolorida de la barriada.

«El Nene», és un tipus ben conegut a la Barceloneta. Tothom us dirà el seu defecte, però tothom us hi afegeix: és honradíssim, és molt graciós i, si el trobeu a to, us fa trencar de riure.

«El Nene» és barquer, porta un bigoti que sembla que el vulgui masculinitzar per força, i rema de faisó especialíssima: els seus dits es posen damunt del rem

Acudit de sogres.

- ¿Que us enduríeu la sogra?
- Sí; vull batre el rècord de duració amb càrrega inútil.

com si es tractés de fer puntes al coixí. Mentre rema, us fa contorsions com en Lalanda i mou la cintura amb especialitats corbades del Chicuelo. Allarga la veu com si l'estengués perquè les gavines hi fessin niu i es desmaia com l'onatge. «Abans —diu ell— tirava per sirena i cridava els navegants. Ara ho de deixar córrer.» I amb el rem manejat al revés, el Nene se us emporta mar endintre, vers una platja de rialles.

«El Sobrino». Es l'únic rei del món que ho és per dret propi. Això segons ell. Es una mena de rei de reis. Els seus avis eren amics del rei Wamba i no volien cap barreja amb la sang borbònica. «El Sobrino» ja no porta la pitrera carregada de medalles com portava abans. I us assabenta que se les ha tretes perquè, ara, qualsevol en porta. També es fa sovint reformes a la cara: adès el veien afaitat, adès el veien amb barba, i ara el veien amb «perilla». Ho fa per jugar una tretxa als enemics que el persegueixen. Una de les seves confessions de darrera hora és que li diuen «El Sobrino, perquè, quan va començar, únicament era nebot de reis: ara ja és rei de reis: n'hon tretxats tant a fora que ja ha pujat d'escalafó. I pot molt ben acabar essent l'únic.

«Màstic». Un mariner vell que tenyeix xarxes i s'ha immobilitzat com a mariner. Sembla que dintre el seu cap hi facin niu uns especials ocells d'escullera.

«Paco, el Tonto». Es tracta d'un nedador extraordinari, èmul de Tarzan.

Ben plantat, tipus d'atleta, és el Jonny Weissmuller, de la Barceloneta.

Algunes vegades se l'ha vist enfilat per les grues, nu gairebé, amb només un petit tapasexes de pell de conill. Altres vegades se l'ha vist triar-se al mar i cridar a tota veu «persígueme cocodrilo». Els crocodrils són ingrats i no el persegueixen.

El seu crit és igual al de Tarzan... «aaah», un «aaah» allargat, que tan aviat se sent platja enllà, de cara al mar, com corre com un balí pels barris rectes de la Barceloneta.

«Paco, el Tonto», vestit bé, fa goig. L'hem vist lluint un vestit clar i un capell de palla que el posava a l'altura d'un artista de cinema. Malauradament això dura poc, i el Jonny Weissmuller, de la Barceloneta sembla correntment que s'acabi de barallar amb alguna fera.

Camina com si fos fet a saltar arbres i portés al costat un orangutà al qual pogués cridar per «Chita».

«Paco, el Tonto» és un Tarzan marí, no és un Tarzan de desert, la qual cosa vol dir que no té elefants a les seves ordres ni palmeres plenes de dàtils. Ell no fa res, naturalment. No és tan babau com li diuen, però... en veure'l, tothom convé que doni més ésser Tarzan de desert que Tarzan de platja.

La Barceloneta i la seva plaça de braus tancada

¿Quin lloc hi havia a Barcelona més adient que la Barceloneta per a una plaça de braus? No volem dir que la plaça d'Espanya no sigui lloc a propòsit, ni que l'altre extrem de la Gran Via no sigui prou ample i prou castís per un establiment especialíssim com és una plaça debraus.

Però la Barceloneta és la Barceloneta, un xic de «flamenquisme» hi queia bé damunt la roba de to

blau que usa la gent marinera de la nostra barriada marítima. Quan un conseller de la Barceloneta portava al Consistori Municipal el seu remor d'aigua —abrigat per l'ombra «veroniquera» de la plaça de braus— n'hi havia per desbotonar-se l'armilla. La plaça de braus de la Barceloneta abruga temps i temps un radicalisme de fulla tendra d'arbre, específic de la Barceloneta: es tracta d'un radicalisme conservat fresc, com si hagués estat entaforat dintre d'una d'aquelles ampolles que es tiren a l'aigua en dies de por de naufragi.

Ara que la Plaça de braus de la Barceloneta és tancada, i la seva circumferència és plena d'herba, com si esperés un ramat de xais, ens fa l'afecte que la Barceloneta es descaracteritza i que les nostres altres places de curses tampoc no tenen el sabor que han de tenir.

Les curses de braus, a Barcelona, s'havien de veure a la Barceloneta, després d'haver passat per aquell carreró que no s'acabava mai, i amb la conveniència de demanar amb accent andalús una orxata valenciana, feta a la Barceloneta mateixa.

Però les ciutats s'engrandeixen i les coses es desplacen per necessitat. En aquest cas concret, és una llàstima. El rogall de la gent sarauista de l'Ostia, necessitava el safrà de la plaça de braus, com el necessita l'arròs que vol perdre la blancor.

Els picons de can Ganassa

Els picons de can Ganassa tenen molta fama entre la gent de la nostra barriada marítima.

—¿Anem a fer un piconet?

I ja se sap que el piconet s'ha d'anar a fer a can Ganassa.

No es tracta d'uns picons engolits per a passar

TISNER

(En anglés, ee es pronuncia l. i que perdonin els que ja ho sabien)

—Ara intervindrà la «Home Fleet.»
—I cauran com a mosques!

temps en el bar, ni demanats per a seure vora una taula. A can Ganassa el picon no és cap pretext: s'hi pren picon per prendre-s'hi picon.

Dintre l'ambient, un xic de cova, decorat per les circumferències agitades de les botes—nínxols on dorm sepultada l'alegria — el color cirera del picon té un prestigi magne. I es beu a peu dret, davant del mateix taulell, servit per un dependentet grassó que sembla un àngel d'aquells que tenen les galtes inflades, de tan bufar en la seva trompeta celestial quan al cel hi ha retreta.

Els clients saboregen a tota boca el color del picon; es passegen per les genives, per la llengua i per la gorja aquell xarap acirerat. I després se'n van Passeig Nacional amunt o avall plens del color cirera dels picons de can Ganassa, un color que s'hauria de posar a la Bandera que, per a ús especial, tingués la nostra mai ben ponderada Barceloneta!

La Barceloneta i els restaurants

La Barceloneta no us dona cap sensació de fartanera: a cap pintor no li passaria pel cap pintar un bodegó d'un restaurant de la nostra barriada de mar i «flamenquitzar» pintant grans calderades de bou cuït, ni sangonents cuixes de vedella a punt d'ésser rostides.

Sembla que en els restaurants de la Barceloneta només s'ha de menjar peix. Tots tenen com una sentor d'oli bullent a la paella, i una remor xiuxiuejant com de tallada de lluç enfarinat, així que es comença a fregir.

Passeu per davant de can Típa, i, malgrat la modernització adient del local, encara us sembla sentir-hi: «Un plat de seques pujat per l'ascensor». Passeu per davant de can Soler, i recordeu la taverna on es cridava: «Un petriconet de vi pel senyor, i deu de pa». Passeu per davant de cal Joanet i se us presenta l'antic local sense terrassa florida de geranis, on entràveu amb la convicció de menjar bé i, relativament, baratet.

Tot ha canviat: els humils restaurants d'ahir són establiments de gran nom i amb clientele dels bons barris de Barcelona. Cal exceptuar, però, d'aquest «tot ha canviat», la pressió que exerceix la Barcelo-

neta damunt de tot el seu. A can Típa, a can Soler, a can Joanet, etc., etc., poden fer el que vulguin, però sempre seran restaurants de la Barceloneta.

I consti que no ho diem en to pejoratiu. Ben al revés. Hi ha resaurants de greix, i restaurants d'oli: els d'oli són els de la Barceloneta. Hi ha restaurants que t'atipen i fins t'indigesten amb la passada dels cambriers i amb la visió de les cortines i miralls; n'hi ha d'altres que són sòlids: els sòlids —sense indigestió, són els de la Barceloneta.

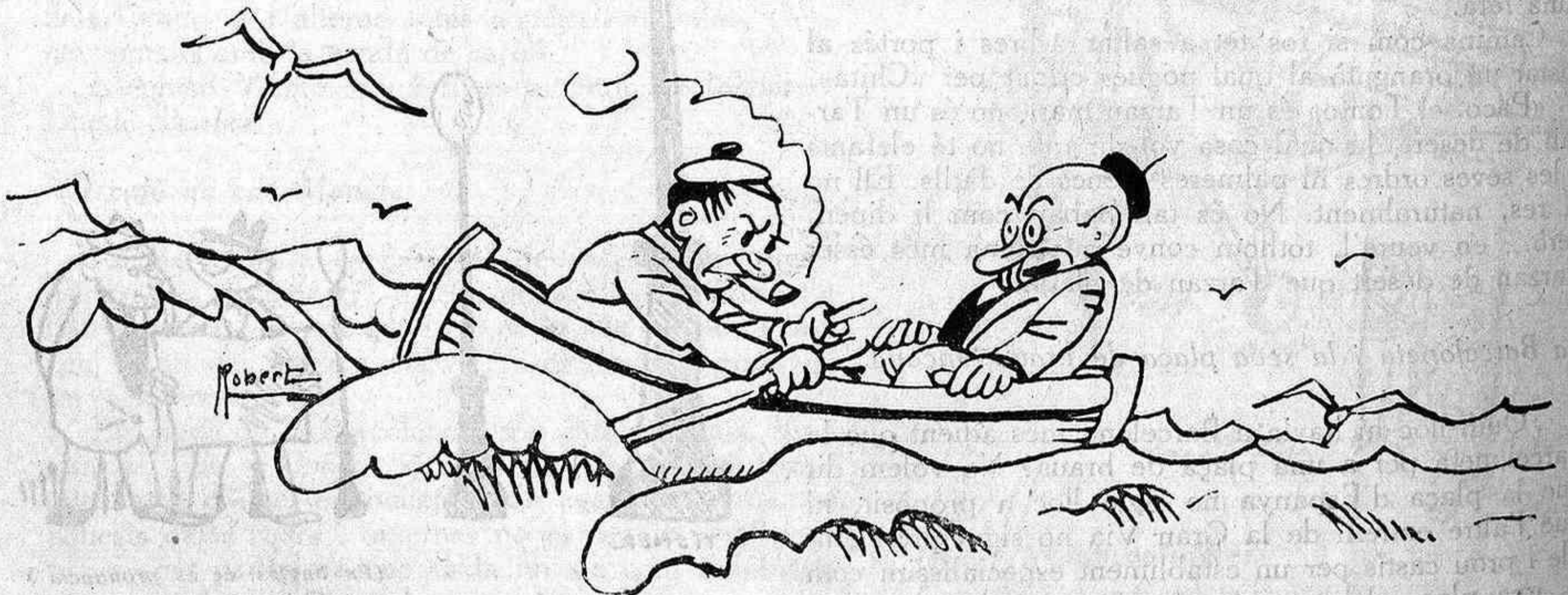
Aquests dies de festa, i passant pel Passeig, hem pogut veure un restaurant, del qual no sabem el nom, tot encortinat de cretones ramejades, i amb un gran fons acollidor de casa marinera. ¿Com es deu menjar en aquest restaurant? Les cortines ens han semblat noves i de festa major, cor donen un to d'envelat a la casa. Aquest restaurant ens ha suggerit com podríem omplir una tarda i nit de dissabte passat, a la Barceloneta: vermut a les sis, quan comença a ploure fosca. Afaitada a una barberia de nom típic: «La Naval», per exemple. Passeig fins als banys de Sant Sebastià, per acomiadar un xic l'estiu que ja no es banya ni massa de matí, ni massa tard. Sopar al restaurant de les cortines de cretona. I una anada, ja tardet, al cinema «La Marina», per veure si podem admirar la Greta Garbo, en l'ensopiment d'una digestió de peix...

Ai, Barceloneta admirable, la de les dues-centes cases que fan menjar!

Festa Major i caiguda d'estiu

Quan l'estiu fuig, quan tota la ciutat es comença a desmenjar un xic de la Barceloneta i dels seus banys, ve la festa major de Sant Miquel del Port.

Abans, la temporada estiuenca de la Barceloneta, començava amb la processó de Corpus de la Barriada, una processó plena de natzarens, d'àngels, de verges i de sants —nens amb boca de caramel, que feien l'encís ingenu de les mares— i acabava amb la festa del 29 de setembre, festa de pim-pam-pums, cavallets, xurreries, balls d'envelat i de «Fraternitats Republicanes». Ara, sense processó de Corpus, la temporada d'estiu de la Barceloneta l'obre el mar que llença remor d'onatge estiuenc fins als peus del Tibidabo i l'a-

—¿Us heu marejat alguna vegada, mariner?
—Sí, una vegada que em vaig rentar els peus!

caba la festa de Sant Miquel, que t'omple el nas per tot l'hivern de la flaire de sofregit, específica de la barriada.

Quanta «xurreria» al entrar el Passeig. T'han marcat els múltiples «carroussels» que giravolten i fas l'entrada oficial a la barriada, com si haguessis d'alçar una cortina feta de sabor d'oli bullent. Després, trobes tota mena de coses de fira, des dels ninots de goma als collars de pedreria japonesa que et venen

uns japonesos que riuen per la punta esbiaixada dels ulls.

Però nosaltres ens quedem amb el que és Barceloneta i cerquem fer festa major en les terrasses dels seus bars on pescadors amb espadenya al retaló expliquen les seves nits de mar i on mariners de l'armada saluden els passants amb un gest de dits imitat d'en Gary Cooper.

L'embalum que la festa major de la Barceloneta porta a la Barceloneta, ens sobra.

GLOSSARI

Finestra oberta cara el Món

Si algun dia, em perdo, aneu-me a cercar a la Barceloneta. Potser l'atzar farà que em trobeu en una altra banda, però per mil raons — de les quals n'exposaré només unes quantes— les meves cames i part dels meus sentits em duen cap a la barriada de més caràcter i personalitat de totes les que formen la gran urbs.

A Barcelona, hi ha barris amarats de noblesa patrícia i d'una blanor confortable i sumptuosa. N'hi ha d'altres que mostren la patina venerable d'una tradició menestral, plena de prestigi, o que vibren i crepitaven en plena fúria feineria. Ciutat vella, nova i ciutat reformada o a punt d'esguerrar, tot té el seu encís. La Barceloneta, però, té un esperit propi, una fesomia original, unes gràcies particulars que no tenen res a envejar als altres barris més rics, bells i famosos.

Es curiós de remarcar com la Barceloneta ha aconseguit fer-se un nom i guanyar-se una personalitat amb una simplicitat de mitjans extraordinària. Res de fantasies arquitectòniques ni d'establiments detonants o de gran luxe. Carrers rectes, gairebé iguals tots, edificacions uniformes, cases baixes i petites; això és la Barceloneta que en diríem estàtica, tal com va sortir del pensament ordenancista i casernari del Marquès de la Mina. Però aquest General era amic de la tabola i de la platxèria. Fou ell qui va introduir per Carnestoltes les màscares i els saraus de pesseta, les òperes italianes, les festes de carrer i la Loteria. No és d'estranyar, doncs, que en fundar la barriada de la Barceloneta, hi aboqués un polsim d'alegria, de pintoresc i de goig de viure.

Per mi el que fa més delectable aquest beneït i lluminós barri de la Barceloneta, és el d'ésser la finestra esbatanada per la qual la ciutat pot guaitar aquella mar que havia oblidat massa temps i de la qual li pervenia la riquesa i la civilització. La Barceloneta, en aquest sentit, ens posa en bon lloc. Barri obert a l'exotisme i als vents de pertot arreu, però d'una fonda racialitat barcelonina, en tot allò que barcelonisme no vol dir encongiment ni deserció.

En ple segle XVIIIè, quan els falsos o equivocats historiadors de Barcelona volen fer creure que la nostra ciutat era una població somorta (la qual, en el ram de la taula i de la cuina, no passava de la crema, de l'aiguardent d'herbes i de la carn del porc mort a casa) la Barceloneta era la factoria oberta a totes les naus que venien de pertot el món a abocar-hi els fruits i productes dels països més llunyans. Vins de Constança, de Grenoble; licors de Dantziq, de la Martinica,

d'Holanda, de Santa Maria Novella de Florència; formatges de Sardenya, Rochefort, Gruyère i Flandes; llengües de Rússia; pernils fumats d'Irlanda, de Baiona, Westphàlia, Liorna, Romania; dàtils de Berberia

I al costat de les saboroses mercaderies arribades amb els papers nets i corrents, les riqueses i les curiositats preades del contraban, molt més gustoses i estimades com més voregen el perill incitant de la clandestinitat. Les millors teles d'Orient, els objectes d'art de vori, de banús, les sedes de Lió i els millors cigars han entrat per la Barceloneta. En les cèlebres i pintoresques «pudes», on s'aplegaven els «embarcats, podíeu saborejar, després d'una orada amb all i pebre o d'una esplèndida sípia ofegada amb patates, un cafè legítim Puerto Rico Yauco barrejat amb un aromàtic Moka Hodeidah. Ara, les coses han canviat molt. El contraban ha perdut qualitat i extensió. Cases més altes van substituïnt les aasetes típiques de la barriada.

La població continua essent, en essència, la gent alegre i feinejadora, en contrast patriarcal i bulliciós, però s'hi remarquen ja infiltracions de terra endins que poden desnaturalitzar la manera d'ésser tan pròpia de la gent que ha nascut i viu vora del mar.

Sigui com sigui, la Barceloneta té quelcom d'etern i d'indefinible que haurà de sortir victoriós de totes les proves. Les noies, generalment molsudes i escotorides —al senyor Estevet li haurien semblat «espaïoses»—, tenen una flor als llavis i un guspirejar de malícia als ulls i es mouen amb una cadència gairebé oriental. La Barceloneta és una festa de tot l'any, festa entre xarxes esteses i brogit de treball, però si voleu extasiar-vos amb la màgia d'aquest barri incomparable, aneu aquests dies a la fira del Passeig Nacional i sabreu el que és lluminositat, alegria i goig de viure.

PANICAL

bar batista

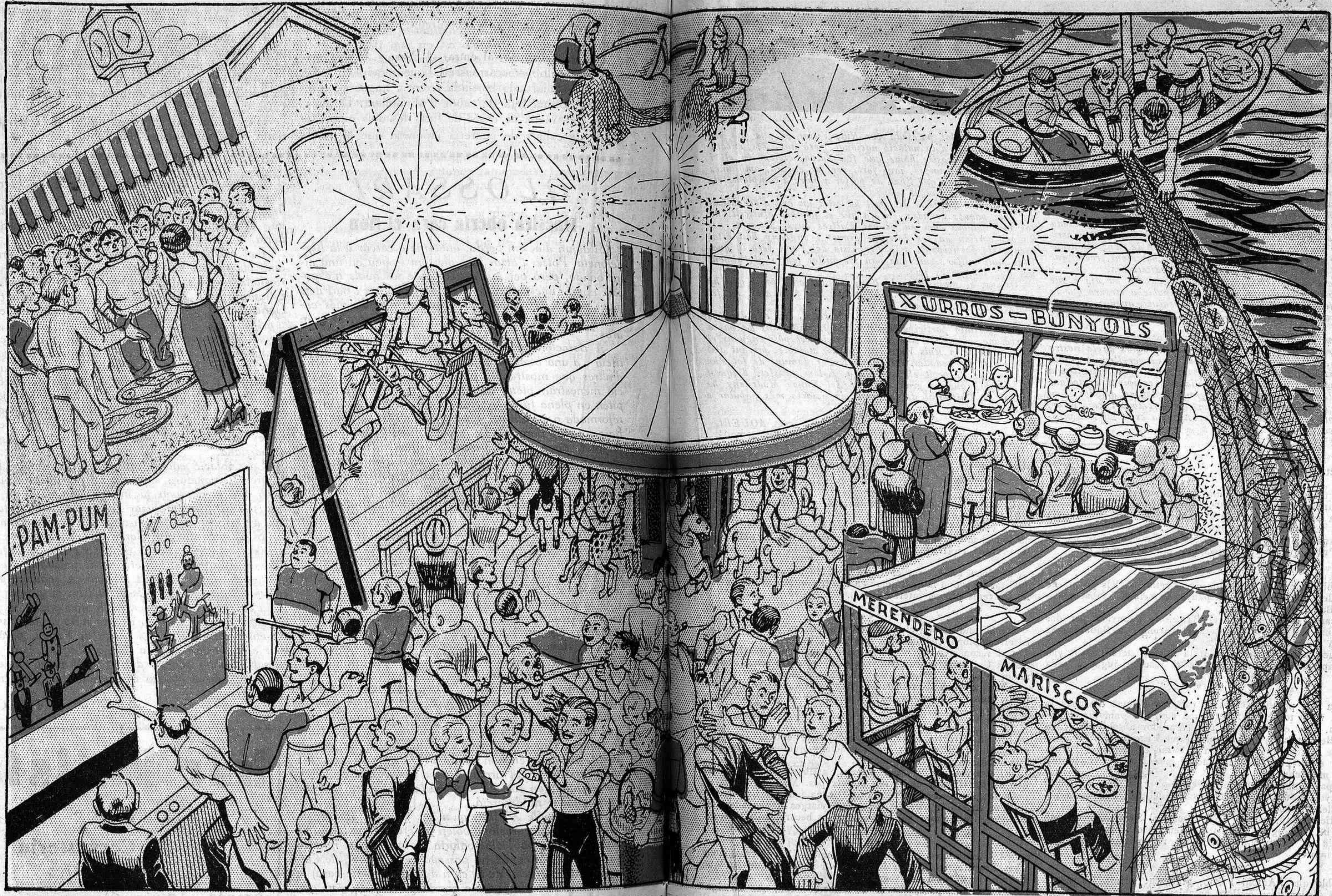
Bar

Cervesseria

Cafè

Ample, 40
Telèfon 25802

Dipòsit de Gel

La Barceloneta i la seva festa major.

Esports

Cronòmetre

Ruiz Vilar, guanyador de la travessia del port.

El club Natació Atlètic va tenir una gran pensada en fundar la Travessia del Port. Cap prova com aquesta no ha assolit en natació una popularitat semblant.

El poble de Barcelona s'aboca a l'escullera i fa garlanda vivent de cap a cap del dic i s'agombola al moll d'arribada per animar insistentment amb un cor de veus els nedadors que travessen les aigües del port barceloní, recer que obra els braços de Catalunya a la Mediterrània.

La natació que ve fent progressos de dia en dia i que compta amb més adeptes en el nostre poble a mesura que la cultura física recull i enlaira les joventuts, avença gradualment envers la perfecció i es registra l'afany de competència.

Ja hem parlat sovint de Castella i Catalunya. La rivalitat d'ambdues regions és la clau avui del progrés de la nostra natació. Als campionats d'Espanya va vèncer l'equip català al de Castella, però ara, a la travessia del port, trobant-se a Barcelona tot just tornats d'Itàlia els campions castellans Ruiz Vilar i Pérez Quesada grans nedadors ambdós, han corregut la prova popular del port de Barcelona i Ruiz Vilar, batent tots els rècords de la travessia, ha estat un brillantíssim vencedor.

Altaveu indiscret

Les curses de Sant Sebastià, han donat el triomf absolut de la marca alemanya Mercedes-Benz. Carracciola, el corredor de moda, ha fet el primer lloc i s'ha fet la volta més ràpida amb un temps de 173 quilòmetres 825.

Ha arribat l'hora dels corredors alemanys i no hi ha res a fer. Prova que corren, prova que fan el primer lloc.

***

Ens oblidàvem del pronòstic de la setmana. Els partits de futbol del diumenge, són Espanyol-Barcelona, Sabadell-Girona i Badalona-Júpiter.

Al camp de l'Espanyol el Barcelona guanyarà per dos gols a un. El Sabadell vencerà el Girona i a Badalona es produirà un empat a dos gols.

No acceptem reclamacions si la fallem, però havent vist els equips creiem que aquest és el resultat jugat a cada partit.

***

I ara que parlem de futbol cal que a punt d'acabar la primera volta tornem a repetir una cosa que vam dir el primer dia. Que el Barcelona serà vencedor absolut del campionat de Catalunya, però també que l'Espanyol i el Sabadell que creiem que arribarien a terme en segona i tercera posició, estan fent tots els mèrits possibles per a fer-nos quedar malament.

Al pas que anem veurem el Júpiter en segon lloc i l'Espanyol en tercer, seguit dels sabadellencs en quarta posició i del Girona.

Confiem, però, en què l'Espanyol i el Sabadell ens faran quedar bé a la segona volta i que veurem confirmat el nostre pronòstic de campionat. Altrament renunciariem al paper d'endevinaires.

**

Sembla que l'Antoni Prieto, greument ferit a les proves ciclistes d'Alemanya, millora notablement en el seu estat. La seva constitució física triomfa per damunt de tot.

El ciclisme espanyol que enguany no ha tingut certament gaire sort en proves internacionals, excepte en els campio-

La superioritat palesada per Ruiz Vilar és una fita esperançadora per a la natació nacional, però nosaltres, encara que vençut el nostre home que fou Salvo, creiem en ell i veiem un gran campió, jove fort, per fer encara, amb unes condicions físiques que l'han de portar a batre a campions fets com el que l'ha vençut suara.

La desena travessia del port ha estat un èxit d'organització com poques vegades, encara que el nombre d'inscrits no fos tan notable com en proves d'altres anys. Set-cents nedadors corrien en les darreres proves i enguany han estat menys els participants a la Travessia del Port, però la qualitat molt millor, puix que han fet millor temps globalment del que sempre es feia.

Olmos, el guanyador de l'any passat, amb tot i que ha corregut després d'haver estat malalt, fa pocs dies, ha fet també un excel·lent paper.

I ara anem a parlar amb tota claredat. No ens dol pas que la fortuïta participació de nedadors castellans de pas a Barcelona, el primer lloc de la travessia del port enguany el porti a Castella Ruiz Vilar, el nedador notable, privant així del triomf un nedador dels nostres. Per damunt de tot s'ha de dir que l'esperit els agermana. Estem satisfets d'aquest fet notable que el gran nedador del Canoe Madrileny ha gravat en l'història de la prova de natació més popular a Catalunya.

AQUELL

nats mundials de fons, s'alleugeriria amb la seva guarició d'un motiu més d'angoixa.

**

Cardona ha guanyat darrerament el campionat d'Espanya fent una cursa notable.

La volta a França és el mirall de totes les curses. Cardona fou el millor home en terres franceses i ara ha palesat la seva vàlua en triomfar davant de Canyardo i Llucià Montero.

Cardona mereixeria el triomf per la seva imponderable qualitat esportiva la qual deixà en bon lloc el nostre ciclisme en les darreres proves internacionals.

**

(El Mirandilla, un club de segon ordre, ha vençut el Betis en el campionat regional per tres gols a un.

Cal reconèixer que el Betis sense homes com Peral, Saro, Aedo i Caballero no és certament el Betis, i que sense l'entrenador O'Connell tampoc no és el que era abans.

El triomf del Mirandilla ens fa creure que el resultat del partit amb l'Ambrosiana jugat a Milà, fou el que havia d'ésser.

**

Fillo Echevarria, el notable boxador basc gaudeix avui d'una envejable classificació en les cotitzacions mundials de la boxa que acostuma a fer Nordamèrica.

El deixeble de Manuel Branya, arribarà més lluny del que arribà Gironès en el seu mateix pes. Manuel Branya és un mànager de truc i d'escola americana i no un home casolà com Artero, a desgrat dels seus viatges de boxador per França en els temps que estàvem a les beceroles de la boxa.

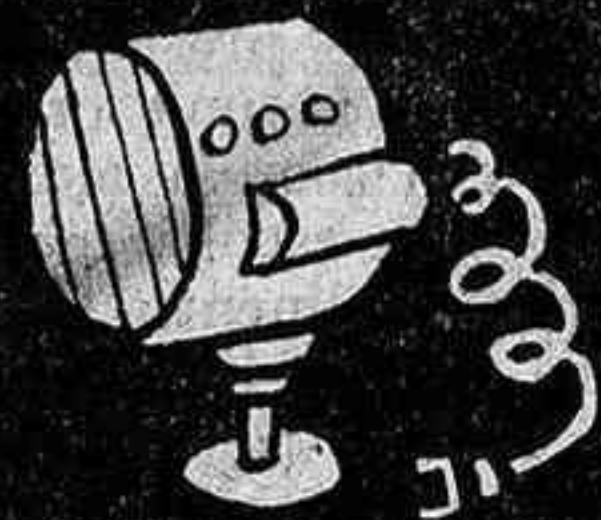
**

El Girona ha canviat com una mitja. Les incrustacions d'en Trujillo, en Ramon i en Morera i en Castillo fan que l'equip jugui com no jugava.

S'ha de dir, però, que ve un home, Campa, que no triguem a dir que, amb perdó de l'Argemí, del Sabadell, és el millor mig-dreta de Catalunya.

El temps per testimoni.

Cinema

CAPITOL. — «El Jorobado». El reclam de la casa en diu l'èxit dels èxits, però nosaltres, que assistirem a l'estrena, podem dir que fou el fracàs dels fracassos.

«El Jorobado» és una de les pel·lícules més dolentes que hem, i consti que n'hem vistes moltes de dolentes; és una pel·lícula pretensiosament dolenta.

Ja no comprenem l'afany de filmar i tornar a filmar la coneguda obra folletinesca d'en Paul Feval: «El juramento de Lagardere», obra vista en cinema i molt millor filmada del que ho ha estat en aquesta que creiem, per ara, la seva darrera filmació.

El públic que va assistir al Capitol el dia de l'estrena es va prendre en broma la nova versió cinematogràfica d'«El Jorobado», i va riure escandalosament tota l'hora i quart que va durar la cinta. Sentírem estirabots graciosíssims. Lagardere feia jugar el seu floret als crits de «mata'l!» que llençava el públic. Si la pel·lícula és anodina fins el grau màxim, l'espectacle que es donava a la sala del Capitol era d'allò més divertit. Ho era tant, que fins alguna vegada sospitàrem que l'havia organitzat la mateixa empresa per fer-nos empassar la grotesca versió d'«El Jorobado» que ens presentava. Ara que nosaltres anem al cinema per veure cinema i no per sentir aldarull.

L'animador del film és Renè Sti. Prendrem nota d'aquest nom per no tornar a veure cap film animat per ell.

Empresa del «Capitol» empresa simpàtica, ¿per què ens dona films d'aquesta qualitat? Ja saben que prendre el pèl al públic no s'hi val? Aquesta pel·lícula la tenia la casa Huguet, mestressa del Fantàstic i concessionària de les barreges que representen «Gòlgota» i «Sesenta horas en el cielo», o una cosa així, de l'Alady. ¿Per què la casa Huguet no va donar «El Jorobado» en el seu cinema? «Serà el Capitol qui ens farà empassar això de les «Sesenta horas en el cielo»?

Per si així és, ens preparem i formarem criteri.

**

URQUINAONA. — «Vampiresas 1936», de la Warner Bros.

«El carrer 42» fou una bona pel·lícula de la Warner Bros. Trobada la recepta, «El carrer 42» fou seguit de «Desfile de candilejas», de «Vampiresas 1935», «El altar de la moda» i per fi de «Vampiresas 1936»; i les pel·lícules filles de la primera — que fou bona —, s'han anat escanyolint, apriant, degenerant, fins a arribar a la darrera, o sigui a «Vampiresas 1936», que ja és una cinta anodina i suada.

«El carrer 42» tenia un valor de ritme i d'espectacle. Les altres han tingut un valor d'espectacle que ha anat minvant. «Vampiresas 1936» té només dues escenes espectaculars i encara no reeixides: les escenes dels pianos en blanc i negre i l'escena de les escales.

Brisby Bècheley, director d'aquestes pel·lícules, s'ha esgotat. Reconeixem que és difícil superar-se en un gènere del qual s'ha esgotat des del primer moment tota la fastuositat necessària. Però els films no viuen del record del que s'ha fet, viuen i treuen l'èxit, del que es fa, i quan una realització no pot superar l'anterior s'ha de deixar córrer i anar per un canvi.

Altres objeccions a la cinta: pobresa d'anècdota; el cansament que l'excessiu cant de Dic Pòwell produeix al públic.

El millor actor de la cinta Huc Hèrber. Bé, Glòria Stuart.

**

CATALUNYA. — «Rumbo al Cairo» de la «Cifesa», direcció Benet Perojo.

Sí... No està malament. Recorda altres coses. Pot passar. No és un bunyol. Benet Perojo no inventa, però sap adoptar. De mica en mica. No es pot ésser massa exigent. Regular.

Això és el que deien els competents davant la cinta, «Rumbo al Cairo» de la Cifesa, pel·lícula feta sota la direcció de Benet Perojo. I aquesta és l'única crítica sincera que es pot fer del film. Que Benet Perojo és dels pocs directors na-

cionals que fins ara dona esperances? Ho assegurem. Però també assegurem que davant de la cinta «Rumbo al Cairo» no es pot dir res més que això: «Regular. Fa boniquet. Ho comencen a ensopegar. Amb temps i palla es maduren les nespres. Ací no hi ha capitals com en altres llocs i s'ha d'anar sobre segur sense fer tanteigs. El director genial encara no ens és possible». Tot això és cert i es fa reconèixer davant la producció, en general que signa Benet Perojo. Allò de «meravellós», «excepcional» ho deixem per a la crítica de càmera.

Millor «Rumbo al Cairo» que «El Jorobado». Cent vegades. I es pot dir que l'una cinta representa un comerç de terracuites boniques i l'altre un comerç de roba vella de teatre.

**

¿D'on surten aquests senyors que donen temes per fer pel·lícules? ¿No ho saben que ara esfilmirà «Boy», del Pare Coloma? ¿El cinema nacional no pot donar cap altra novetat?

**

MARYLAND. — Amb què podia inaugurar la seva temporada el «Maryland»? Amb un film que tingués per protagonista «Napoleón», «Els 100 dies», és una pel·lícula napoleònica, basada en un drama que Giovacchino Forzano va treure d'un escenari de Benito Mussolini, amb el títol de «Campo di maggio». Suposem que ens serà possible citar com a autor el nom de Benito Mussolini.

Els que diuen que Benito Mussolini no té res a veure amb aquest film, no saben de què va. A la portada de «Campo di maggio», l'obra en tres actes i tretze quadres de Giovacchino Forzano, aquest declara que l'argument de la seva obra pertany al Duce.

—Per si no ho saben, la Barceloneta es allà.

El film és presentat amb riquesa i ben interpretat. Warner Krauss fa una creació del paper de Napoleó. Però tot plegat, ens sembla més un film de propaganda determinada, — molt ben escollit per al Maryland —, que no pas un film fet imparcialment. La Ufilms ha distribuït la producció, que ha estat editada per una casa alemanya i dirigida per Franz Wenzl.r.

També una casa italiana havia rodat «Campo di Maggio», i sigui «100 dies». Això mostra bé qui està interessat en la divulgació d'aquesta «napoleonada», tot fent l'apologia de les empreses de força. Consti que nosaltres no sentim pas cap simpatia per Napoleó.

FANTASIO: «El secreto de una vida». Es tracta d'una pel·lícula mig sentimental mig espectacular que té interès per als grans noms que la juguen: Brigitte Helm, Jean Murat, Madeleine Ozeray, Wladimir Sokoloff. No és l'argument de l'obra el que mou els artistes, són els artistes els qui mouen l'argument. Sense Jean Murat, la Brigitte Helm i la graciosa Madeleine Ozeray, «El secreto de una vida» seria un distingit clau.

**

S'apropen bones cintes.

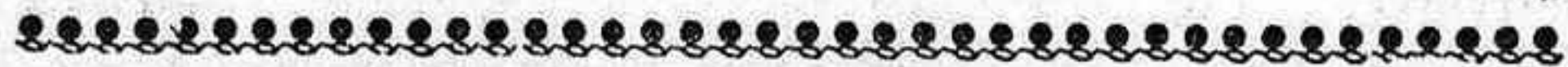
«David Copperfield», amb W. C. Fields.

«L'últim milionari», de René Clair.

«Noblesa obliga», amb Charles Laughton.

«Segòvia», amb Joan Parker.

«El somni d'una nit d'estiu», direcció Max Reinhardt.

Croniqueta de la setmana

Barcelona. — «Es fa campanya per la desgravació del vi.»
Alerta: el vi molt sovint se'n puja al cap!

***

Roda de Barà. — «Pluja benèfica.»
Haurà caigut per subscripció.

***

Barcelona. — El plet d'«El procés de Mary Dugan» s'ha resolt a favor del senyor Fernández Burgues. Això farà que aquest senyor cobri 137.000 ptes.

Vist el resultat s'espera que processin altra vegada Mary Dugan.

***

Madrid. — «Crisi del Govern.»
Aquesta no és la crisi que espaordeix el poble!

***

Londres. — «Les noces del duc de Gloucester amb Miss Alice Montagut es celebraran a l'Abadia de Westminster el proper dia 6 d'octubre.»

***

Londres. — «La producció mundial de llana en el 1934-35, ha estat de 3.710 milions de lliures.

Això dóna idea de la gran quantitat de xais que hi ha al món!

***

Barcelona. — «Trens volaires» de la Companyia del Nord.
¿Trens volaires? Volen dir que no ens conformaríem que només corressin sense entrabançar-se?

***

Bucarest. — Segons una nova llei de premsa que està fa-

bricant el Govern, per a ésser periodista s'haurà de posseir, pel cap baix, el títol de batxiller.

***

Barcelona. — «Teatre Español»: «Al pas del Nazareno.»
Ja es pot ben dir que a Espanya no s'acaba mai la setmana santa!

***

Barcelona. — «Patrocinada per la Federació Nacional de Caçadors italians, s'efectuarà una cacera en un dels vedats més famosos d'Hongria. S'hi han inscrit alguns aristòcrates barcelonins.»

Caçar és una obsessió de totes les èpoques.

***

Barcelona. — D'«El Dia Gráfico»:

—«...después, atravesando las aguas del mar Egeo, en las cuales antes se cruzaban los navios cargados de riquezas de Egipto, de Fenicia y de Grecia hasta el Pireo. Tal es la ruta del navio Dacia.»

¿Un vaixell que fa la «ruta» del Pireó? Cal veure com avancen les ciències!

***

Londres. — «Un nou llamp mortal batejat amb el nom de «llamp Z». Amb aquest nou invent es pot provocar damunt les ciutats enemigues una atmosfera tan nociva que mati tots els seus habitants.»

Sempre la Z! Se l'haurà de declarar fora de la llei!

***

Manila. — De l'article d'un viatger espanyol publicat a «La Vanguardia» de Manila.

—«Manila sentimental, donde las aguas dulces y saladas, mezclándose, nos ofrecen una expresión de cariño que la humanidad debiera imitar.»

He podido darme cuenta que el elemento primordial de la simpatía ciudadana es la mujer.

Hermoso capullo de feminidad que no quiere convertirse en flor.

En los labios sonrisa enigmática de sublimidad; en el decir muy amical.

Cada piedra representa una página de la Historia.»

Després de llegir això, vénen ganes de tirar unes quantes pàgines d'història al cap de l'autor.

***

Oviedo. — «El Fiscal demana per a Xavier Bueno 12 anys de presó i un milió de pessetes d'indemnització.»

Al final d'aquesta nova també s'ha de posar allò de: Res més!

***

Roma. — «Itàlia acusa Anglaterra d'haver posat mines a l'estret de Gibraltar.»

Mines a l'estret? Qui les explotarà?

***

Ginebra. — «Hi ha en la S. de les N. notes discordants.»
Sí: amb teclat Hawariat...

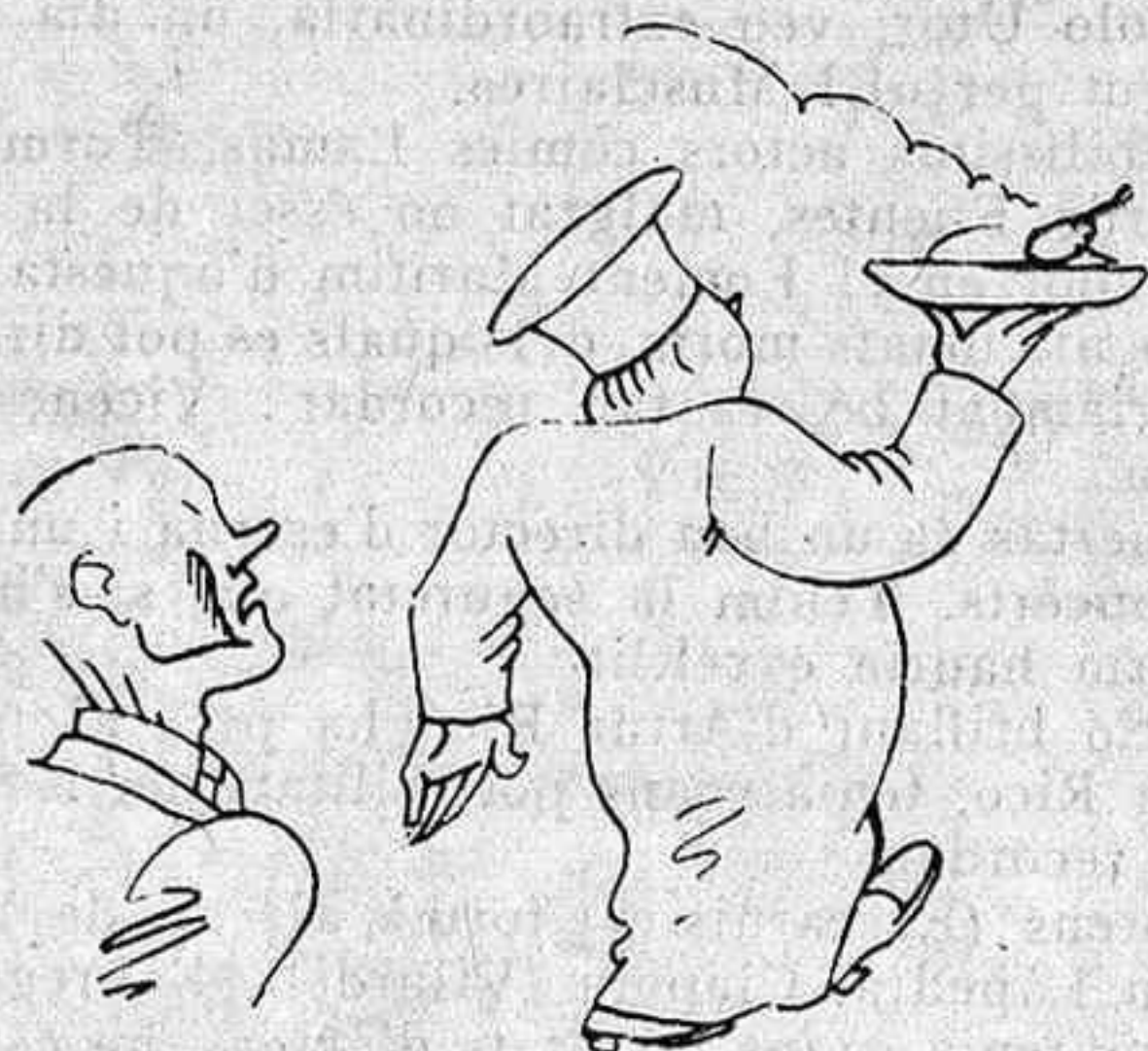
***

Barcelona. — Títol d'una pel·lícula: «El último contrabandista.»

Ja sabem de qui es tracta.

***

Belgrad. — «El Consell de Ministres va decidir rebaixar d'un 7 % el sou dels funcionaris del país, la qual com representarà una economia de 400 milions de *dinars*.»

L'ideal de l'economia capitalista és aquest: treure als qui treballen tots els «dinars» possibles.

***

Malta. — «Els anglesos fan maniobres de defensa de Malta.»

Són molts els qui tenen por de les maniobres dels anglesos.

***

Santander. — «Ha llegado a nuestra ciudad don Angel Suárez de Balarque, hombre de nota en Buenos Aires.»
Es deu tractar d'un músic.

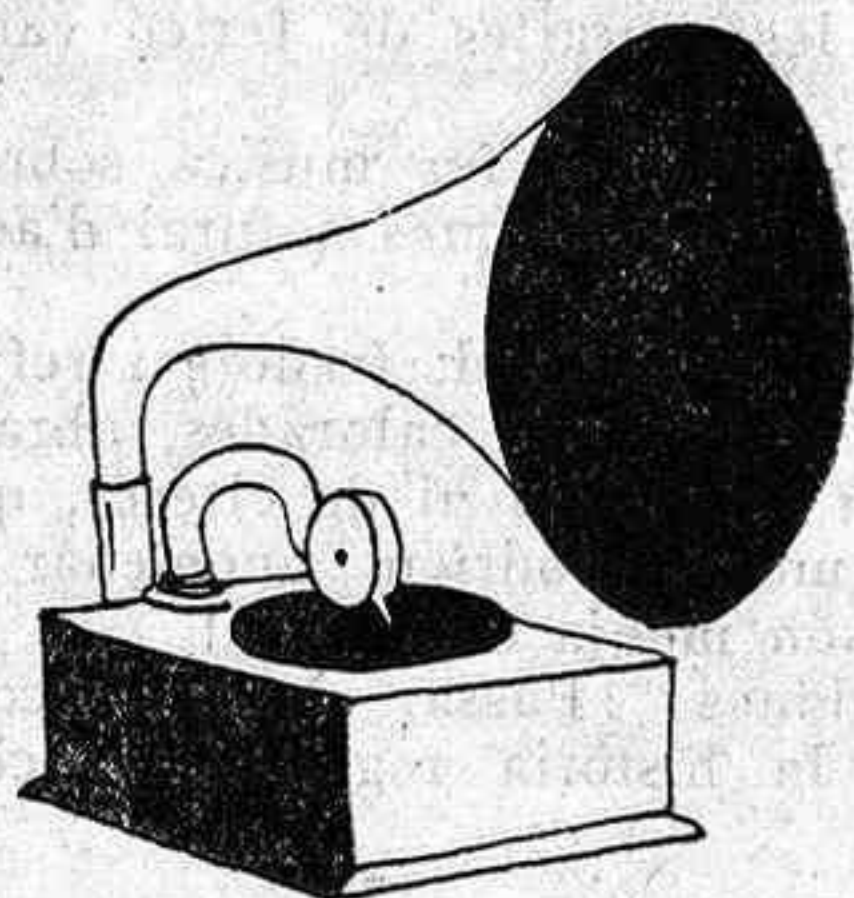
***

Madrid. — Els carteristes estan indignats amb això de la supressió de carteres.

Hi ha por d'una vaga general del gremi.

***

Nova-York. — «El doctor Denis Radwin vol estudiar quines cèl·lules i centres nerviosos caracteritzen l'orador com en el cas concret de Huey Long, el polític que fa poc va ésser assassinat.»

No es preocupi Dr. Radwin: ¿no podria donar-se el cas que Huey Long fos un senyor vacunat amb una agulla de gramòfon?

***

Oporto. — «Ha mort el periodista H. O. Carbel.lo; deixa dona i quatre fills.»

Cal suposar que haurà deixat també totes les altres dones i tots els altres fills de la Terra, car, *generalment*, ningú no s'emporta res a l'altre món.

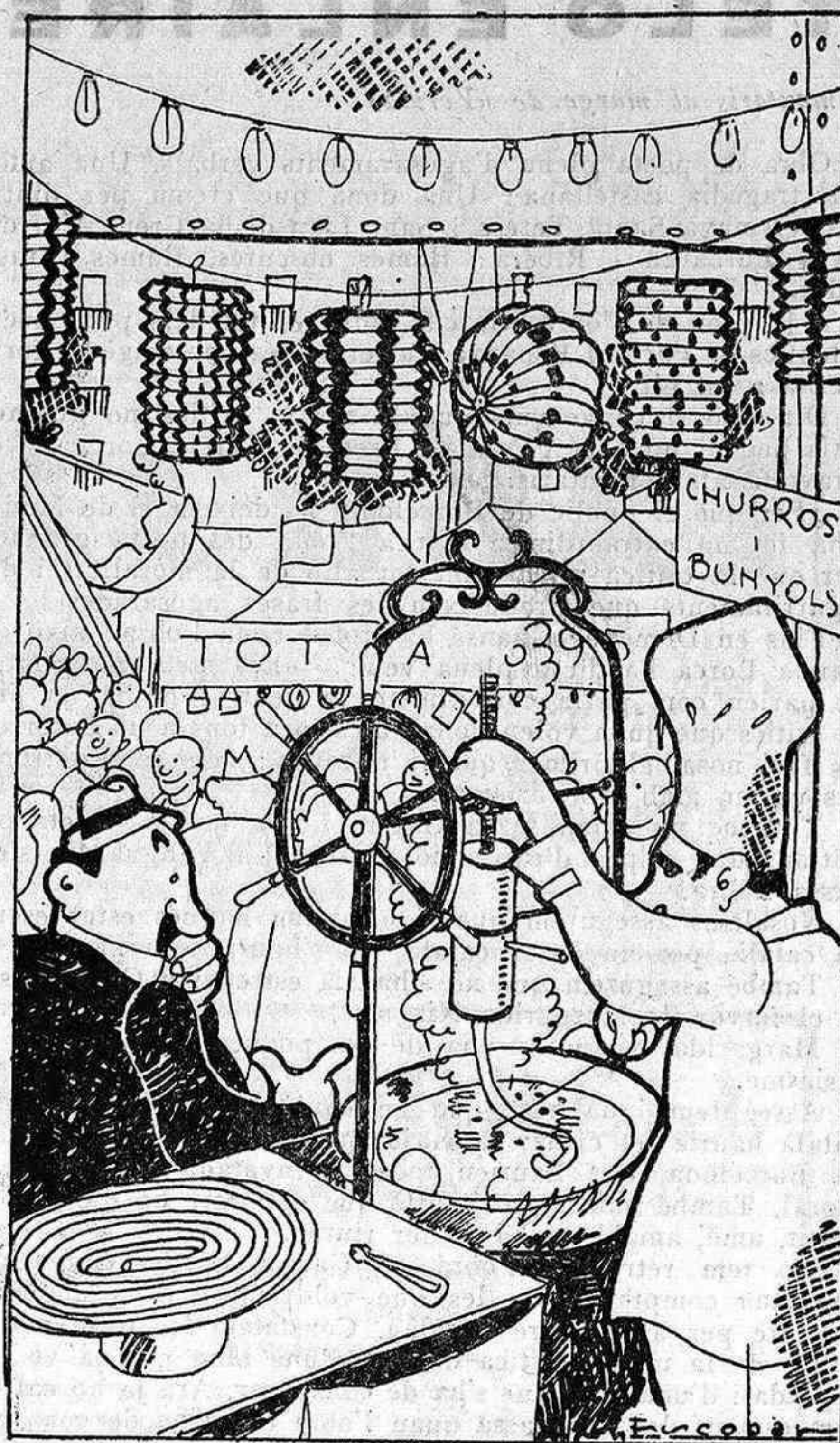
***

Barcelona. — Els darrers concerts donats per la nostra Banda Municipal, amb motiu de les passades festes de la Mercè, li han volgut molts «bombos».

Lamote de Grignon està preocupat, car no té prou gent per a fer-los tocar!

***

Barcelona. — «La lluita contra els estupefacients.»

Associació d'idees.

Té, are em recordo que no he pres la medicina per el restrenyiment.

No sabíem que s'anessin a tancar molts cines i a suprimir bona part de la nostra premsa.

***

Xerès. — «Una dona ha denunciat el seu home per maltractes d'obra. Com a conseqüència dels cops rebuts, la dona té el cos ple de taques blaves.»

Es deu tractar d'una aristòcrata!

***

Newcastle. — «Mentre efectuava exercicis en un circ ha mort un artista del filferro.»

Ningú no diria que fabricar gàbies fos tan perillós.

***

Madrid. — Malgrat que el senyor Eugeni d'Ors no hagi estat mai processat per assassinat, ens consta que ha produït a molta gent un son etern.

**Aquest número ha estat
visat per la censura**

TELÓ ENLAIRE

Comentaris al marge de «Yerma»

Obra de poeta plena d'agosaments verbals. Una autèntica tragèdia castellana: Una dona que crema per dintre. Així cremava Santa Teresa i Sant Joan de la Creu. Així cremava Zurbaran i Ribera: flames obscures, flames caragolades.

I ja prou de l'obra. Garcia Lorca és un dels pocs poetes autèntics de l'actual Espanya i «Yerma» és una tragèdia forta, escrita a tot pit.

Dit això, i convençuts que la nostra crítica no augmentaria poc ni molt la glòria de Frederic Garcia Lorca, farem giravolta als comentaris.

Per què el públic de Barcelona — deixem el de Madrid — ha fet un extraordinari èxit a l'obra del poeta granadí? Per què la crítica no ha tret tot allò de la moralitat i dels esgarriaments que produeixen les frases agosarades.

Fins en Domènec Guansé ha trobat bona l'obra; això que Garcia Lorca ha dit a plena veu: —«Els meus personatges no parlen com parla correntment la gent. I hi ha un pilot de crítics que quan volen donar un cop a fons a un autor que els faci nosa, el primer que li retreuen: «els seus personatges parlen amb arbitrarietat».

Tampoc no s'han fet a Garcia Lorca massa retrets pels mitjans que emprà d'expressió, i fins «La Vanguardia» s'empassa l'obra.

Nosaltres assegurem que si «Yerma» hagués estat escrita en català, per un autor català, no s'hauria estrenat.

També assegurem que no s'hauria estrenat a Castella sense el fervor de Margarida Xirgu.

Margarida Xirgu és una de les poques actrius amb entusiasme.

Assegurem igualment que un equivalent de «Yerma» en català hauria fet cridar la major part dels crítics dels diaris de Barcelona, que haurien tocat a ravatada en pro de la moral. També hauria sortit allò que el teatre ha d'ésser «divertit, amè, amable, i ha de fer riure».

No fem retrets a l'obra de Garcia Lorca. Obres com «Yerma» compten entre les que voldríem que es poguessin escriure per al «Teatre Català». Constatem les diferents actituds de la nostra crítica davant d'una obra que ja ve consagrada i d'una obra que s'ha de consagrar. Ara ja no cal que fem esment del que passa quan l'obra que s'ha de consagrar no és d'un dels de la capelleta. Molt divertit!

El que és llàstima és que les nostres actrius no tinguin del teatre la mateixa concepció de fervor que en té Margarida Xirgu.

**

Tindrem Teatre Català a l'Apol.ló.

Van davant de la Companyia dos noms ben prestigiosos: Assumpció Casals i Enric Lluelles. Suposem que la Companyia comptarà també amb Laura Bové.

Aquesta companyia conrearà el teatre popular, comèdia, sàinet de costums, tragicomèdia, totes aquelles obres que tan nom havien donat a Assumpció Casals com a actriu i tant èxit de públic a Enric Lluelles com autor.

Amb una bona orientació, no tenint autors de casa exclusius, i amb tacte per escollir les obres, augurem a la Companyia Casals-Lluelles un clamorós èxit.

**

Josep Clapera treballa de ferm en l'organització de la seva companyia.

Es diu que Josep Clapera donarà sorpreses.

La visió que té del teatre que vol fer, també és molt justa.

**

La Nicolau i en Martori continuen acoblant la companyia que ha d'actuar al Teatre Novetats.

L'haver escollit l'obra de Millàs Raurell «El món en què vivim», premi Ignasi Iglésies 1931, per inauguració de temporada, és un encert.

Seria de desitjar que en vinguessin d'altres i que la senyora Mercè Nicolau fes els possibles per a esborrar el regust agre que la seva temporada passada al Poliorama va deixar en molts paladars.

**

Aquest número va ple de coses de la Barceloneta. Hi recordarem alguns dels actors professionals i aficionats bons que ha donat al teatre.

En Manolo Utor, veu extraordinària, un dia popularíssim tenor conegut per «El Musclaire».

Els notabilíssims actors còmics Lamas, Tormo i Pedrola. En Ricardo Fuentes, malgrat no ésser de la Barceloneta, es féu albirador en el Foment Marítim d'aquesta barriada.

Entre els aficionats morts, dels quals es pot dir que ho feien extraordinàriament bé, es fan recordar: Vicenç Arias i Eugeni Segura.

Josep Puertas és un bon director d'escena i un bon organitzador de concerts. Tenim la seguretat que si s'hi hagués dedicat en ferm hauria excel·lit.

La posició brillant d'Artur Rico ha pres al teatre un bon actor. Artur Rico, tenia grans possibilitats per a fer-se un nom dels que es recorden.

Joan Lorens (El carnisser) formà al cap de la penya feta per en Joan Lapedra, Clapera, Vilardell, Fàbregues i Manen. Joan Lorens tenia grans facultats d'actor i ha estat del millor de la Barceloneta. Joan Lapedra encara forma com un home en els rengles d'aficionats i cal veure com es fa aplaudir quan llença una tirallonga de versos. En Vilardell, en Clapera, en Manen i en Fàbregues conjuntaven aquesta penya vuit-centista que, ultra estar composta, de bons elements aficionats al teatre, es feia remarcar com a penya de grans tabolaires.

Altres aficionats el nom dels quals volem deixar consignats: Ricard Sagarra, Sebastià Julbe i Bernard Lafarga.

Sabem que aquesta nota, escrita deixant córrer el record, deixarà d'esmentar amateurs gens negligibles.

La Barceloneta ha estat sempre lloc de cançons, d'alegria de penya, i de plagassitat teatral. Són molts els qui, sense que mai no els hagi passat pel cap fer teatre, haurien pogut ésser molt bons elements de teatre.

ESQUELLOTS

Ja ens fem càrrec que el terrabastall eixordador dels Esquellots no és del gust de certes oïdes delicades, ni prova gens als qui pateixen d'un mal que no vol soroll.

Posats, però, a fer sonar violins i arpes, ¿a qui dedicarem els nostres concerts?

Els de dins no estan per cançons, ni podem cantar les quaranta als de fora. Hom no pot fer pessigolles a qui prenent, una vegada, les Sagrades Escriures per les fulles, va interpretar que les muralles de Jericó van caure a cops de càntir.

Podríem, tal vegada, fer música sobre el motiu de les estacions de l'any, cosa la més natural d'aquest món. Sí, sí... Provem-ho.

Es «tabú» parlar de fred, fredors i refredats. Com també ficar-se, ni per atzar, amb calorades, abrindaments i rescalfats. Ni un mot de «dilé» ni de cireres, que és cosa de primavera. Molt menys podríem anomenar els bolets ni les castanyes, que són menja de tardor!

Què farem, doncs? ¿Passar el rosari, com molts voldrien? Ni això... car la història registra els cèlebres Rosaris de l'Aurora.

**

El senyor Portela, amb molt bon sentit, va dir a uns periodistes madrilenys les següents paraules: «*la censura no és per a defensar les persones, sinó els alts interessos d'Espanya i de la República.*»

Es veu, però, que aquestes atinades màximes no són per a certes latituds.

**

El refrany castellà: «*Zapatero a tus zapatos*» té un vell prestigi que troba els seus antecedents en unes eternes lliçons de Sòcrates.

Ja està bé, ja; però si resulta que un cop posats a l'ofici no saben fer tampoc sabates?...

**

Hi ha gent de tal mena aprensiva i temorena que per tot arreu veu conspiracions, delictes, enemics i intencions terribles.

D'això en diuen classes directores.

Mireu, pare, quin ham més gros! Deu ésser per a pes ar balenes!

Això ens recorda un conte que havíem oït en la nostra infantesa. Una vegada un home va confessar-se que veia sovint un fantasma en forma de ruc que bé podria ésser el dimoni.

—No tingueu por, — li digué el confessor —. Es que vós mateix us feu ombra.

**

El senyor Cambó ha perdut ja la darrera capa de vernís que li amagava el llautó de la seva perspicàcia (?) política. En unes recents declaracions fetes amb motiu de la crisi, ha dit, sense embuts, que calia evitar el perill d'unes eleccions i es planyia, encara, que, per una rigidesa fora d'osques de la Constitució, calgués obrir el Parlament en una data determinada.

Es clar; convindria tornar als Governos de la monarquia, que tenia tancades les Corts quan els convenia, que era gairebé sempre.

Quant al pànic que li produeix l'anunci de les eleccions, caldria que es posés d'acord amb «La Veu», segons la qual seran un desastre per a les esquerres. Si això és veritat, ¿d'on ve la por?

**

Algú ha dit que cert personatge que no és d'ací, té la pretensió d'ésser el «doble» de Napoleó I.

I ca! Tot el més, un *doble* de pel·lícula.

Ací també tenim el «doble» d'Isabel la Catòlica; però ens ha sortit femella.

**

A Madrid han suprimit el Consell Superior de Cultura. Apa, senyor Codolar, ara pot tancar l'Arxiu Històric de la Ciutat àdhuc els matins.

Els bons exemples s'han d'imitar.

**

El senyor Bosch i Labrús, president del «Fomento del Trabajo Nacional» no en va tenir prou amb l'infeliç discurs de Llotja que li va escriure un subaltern de secretaria, que ha reincidit amb una llastimosa carta adreçada al senyor Royo Villanova amb una imprudència impudent i falta d'oportunitat que el retraten de cos sencer.

Això del carnet electoral resulta molt entretingut. ¿No hi hauria manera de substituir-lo pel butlletí parroquial acreditatiu d'haver acomplert els sants preceptes de l'Església?

A més d'estar molt en caràcter, tindria l'avantatge que amb un sol tret hom mataria dos pardals.

ACHURI

Taberna
Restaurant
Cuina Vasca

Angules i
Chipirones
estil Bilbao

●
Consulat, 23 - Tel. 15447
(Davant de la Borsa)
BARCELONA

Bar FARRELL

Casa Tipa

Especialitat en menjars de peix
Preus econòmics
Orxateria i Bar

Passeig Nacional, 15

Telèfon 23882

BAR MARINA

Menjars econòmics i varia's
Especialitat en cafè i Licors de les millors marques

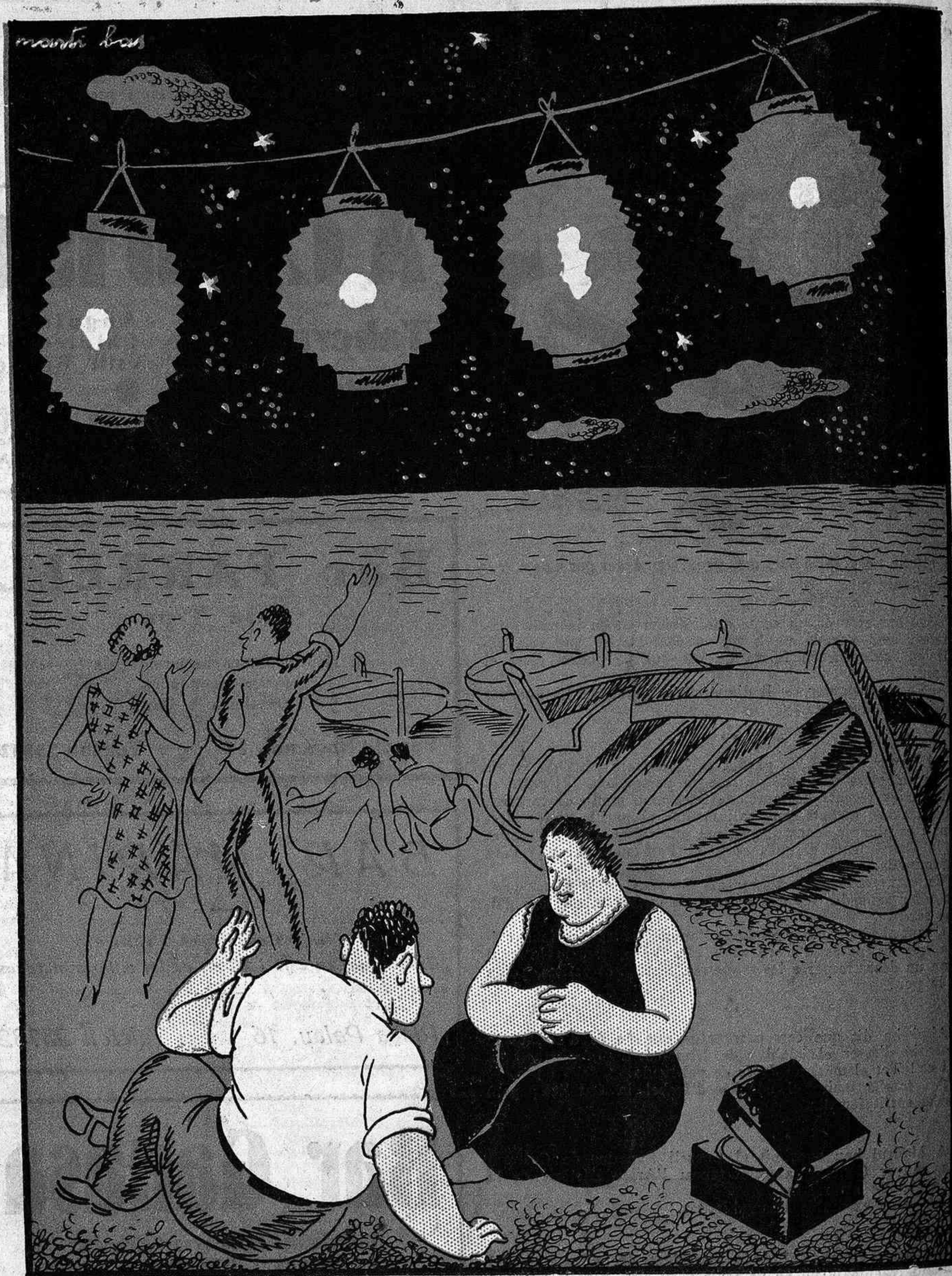
Plaça Palau, 16

Telèfon 23782

Bar Ganasa

Especialitat de la casa "Piconels"
Cerveses - Gasoses - Gel

San Miquel 43, i Escuder, 7

— ¿Te'n recordes? Va'm fer la lluna de mel a la platja de la Barceloneta...
— Ai, sí! En aquells temps jo era nn «jove bàrbar», i avui, seguint l'evolució que hem seguit
fots, sóc un «bàrbar vell».